EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ՉՈՐՐՈՐԴ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ՈՍԿԱՆՅԱՆԸ ԵՎ ԱՅԼՔ ԸՆԴԴԵՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

(գանգատ թիվ 54225/22)

ՎՃԻՌ

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ

24 հոկտեմբերի 2024թ.

Սույն վճիռը վերջնական է, սակայն կարող է ենթարկվել խմբագրական փոփոխությունների:

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Ոսկանյանը եւ այլք ընդդեմ Հայաստանի գործով,

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը (Չորրորդ բաժանմունք), հանդես գալով Կոմիտեի հետեւյալ կազմով՝

Էն Լուիս Բորման [Anne Louise Bormann]՝ Նախագահ,

Սեբաստիան Ռադուլեցու [Sebastian Răduleţu],

Մատեյա Դուրովիչ [Mateja Đurović]՝ դատավորներ,

եւ Վիկտորյա Մարադուդինա [Viktoriya Maradudina]՝ *Բաժանմունքի քարտուղարի տեղակալի պաշտոնակատար*,

2024 թվականի հոկտեմբերի 3-ին անցկացնելով դռնփակ խորհրդակցություն,

կայացրեց հետեւյալ վճիռը, որն ընդունվեց նույն օրը.

ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ

1. Սույն գործը հարուցվել է «Մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» կոնվենցիայի (Կոնվենցիա) 34-րդ հոդվածի համաձայն ընդդեմ Հայաստանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 15-ին Դատարան ներկայացված գանգատի հիման վրա:

2. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը (Կառավարություն) ծանուցվել է գանգատի մասին:

ՓԱՍՏԵՐԸ

3. Դիմումատուների ցանկը եւ գանգատի առնչությամբ մանրամասները ներկայացված են կից աղյուսակում:

4. Դիմումատուները բողոք են ներկայացրել քրեական գործով վարույթի չափազանց երկար տեւողության առնչությամբ:

ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

I. ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅԻ 6-ՐԴ ՀՈԴՎԱԾԻ 1-ԻՆ ԿԵՏԻ ԵՆԹԱԴՐՅԱԼ ԽԱԽՏՈՒՄԸ

5. Դիմումատուները բողոք են ներկայացրել այն մասին, որ տվյալ քաղաքացիական գործով վարույթի տեւողությունն անհամատեղելի է եղել «ողջամիտ ժամկետի» պահանջի հետ: Նրանք հիմնվել են Կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի վրա:

6. Կառավարությունը պնդել է, որ դիմումատուները չեն սպառել իրավական պաշտպանության ներպետական միջոցները: Դատարանը նախկինում գտել է, որ Հայաստանի ներպետական համակարգը չի տրամադրել քաղաքացիական գործով վարույթի չափազանց երկար տեւողության մասով արդյունավետ պաշտպանության միջոց (տե՛ս «Ֆիլ» ՍՊԸ-ն ընդդեմ Հայաստանի [*Fil LLC v. Armenia*], թիվ 18526/13, §§ 49-50, 2019 թվականի հունվարի 31): Սույն գործով Դատարանը չի տեսնում այդ եզրակացությունից շեղվելու որեւէ պատճառ, քանի որ, իր կարծիքով, Կառավարությունը չի կարողացել հիմնավորել իր կողմից վկայակոչված պաշտպանության միջոցի արդյունավետությունը (տե՛ս *Սկորդինոն ընդդեմ Իտալիայի* (թիվ 1) [ՄՊ] [Scordino v. Italy (no. 1) [GC]], թիվ 36813/97, §§ 182-207, ՄԻԵԴ 2006-V, նմանատիպ եզրակացություններով, տե՛ս *Վասիլյանը եւ այլք ընդդեմ Հայաստանի* [Կոմիտե] [*Vassilyan and Others v. Armenia* [Committee]], թիվ 20193/15 ու եւս 2 այլ գործ, §§ 7-9, 2022 թվականի հունիսի 23, *Լմնցյանը եւ Սլոյանն ընդդեմ Հայաստանի* [Կոմիտե] [*Lmntsyan and Sloyan v. Armenia* [Committee]], թիվ 41973/19 եւ 51266/19, § 10, 2023 թվականի փետրվարի 9, *Նիկողոսյանը եւ այլք ընդդեմ Հայաստանի* [Կոմիտե] [*Nikoghosyan and Others v.Armenia* [Committee]], թիվ 4396/21 ու եւս 2 այլ գործ, § 9,

2023 թվականի դեկտեմբերի 14): Հետեւաբար ներպետական իրավական պաշտպանության միջոցները չսպառելու վերաբերյալ Կառավարության առարկությունը մերժվել է:

7. Դատարանը վերահաստատում է, որ վարույթի տեւողության ողջամտությունը պետք է գնահատվի՝ ելնելով գործի հանգամանքներից եւ հաշվի առնելով հետեւյալ չափանիշները՝ գործի բարդությունը, դիմումատուների եւ համապատասխան մարմինների վարքագիծը եւ այն, ինչը դիմումատուների համար վտանգված է վեճում (տե՛ս *Ֆրիդլենդերն ընդդեմ Ֆրանսիայի* [ՄՊ], [*Frydlender v. France* [GC]], թիվ 30979/96, § 43, ՄԻԵԴ 2000-VII):

8. «Ֆիլ» ՍՊԸ-ի (վերեւում հիշատակված) նախադեպային գործում Դատարանն արդեն խախտում է հայտնաբերել սույն գործում առկա նմանատիպ հարցերի առնչությամբ:

9. Դատարանը, ուսումնասիրելով իրեն ներկայացված բոլոր նյութերը, չի հայտնաբերել որեւէ փաստ կամ փաստարկ, որը կարող է հիմնավորել ազգային մակարդակով վարույթի ընդհանուր տեւողությունը: Հաշվի առնելով թեմայի վերաբերյալ իր նախադեպային իրավունքը՝ Դատարանը համարում է, որ ներկայիս գործում վարույթի տեւողությունը չափազանց երկար է եղել եւ չի բավարարել «ողջամիտ ժամկետ»-ի պահանջը:

10. Հետեւաբար սույն բողոքներն ընդունելի են եւ բացահայտում են Կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի խախտում:

II. ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅԻ 41-ՐԴ ՀՈԴՎԱԾԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ

11. Դատարանը, հաշվի առնելով իր տրամադրության տակ եղած փաստաթղթերը եւ իր նախադեպային իրավունքը (տե՛ս վերեւում հիշատակված՝ *«Ֆիլ» ՍՊԸ*-ի գործը, §§ 62 եւ 65), ողջամիտ է համարում շնորհել կից աղյուսակում նշված գումարները:

ԱՅՍ ՀԻՄՆԱՎՈՐՄԱՄԲ ԴԱՏԱՐԱՆԸ ՄԻԱՁԱՅՆ՝

1. *Հայտարարում է* գանգատն ընդունելի.

2. *Վճռում է,* որ սույն գանգատով բացահայտվում է Կոնվենցիայի՝ քաղաքացիական գործով վարույթի չափազանց երկար տեւողության առնչությամբ 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի խախտումը.

3. *Վճռում է որ*՝

ա) պատասխանող պետությունը երեք ամսվա ընթացքում պետք է դիմումատուներին վճարի կից ներկայացված աղյուսակում նշված գումարը, որը պետք է փոխարկվի պատասխանող պետության արժույթով՝ վճարման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով,

բ) վերը նշված եռամսյա ժամկետի ավարտից հետո՝ մինչեւ վճարման օրը, պետք է հաշվարկվի վերոնշյալ գումարների նկատմամբ պարզ տոկոսադրույք՝ չկատարման ժամանակահատվածում Եվրոպական կենտրոնական բանկի սահմանած՝ լոմբարդային ռեպոյի տոկոսադրույքի չափով՝ գումարած երեք տոկոսային կետ:

Կատարված է անգլերենով եւ գրավոր ծանուցվել է 2024 թվականի հոկտեմբերի 24-ին՝ համաձայն Դատարանի կանոնակարգի 77-րդ կանոնի 2-րդ եւ 3-րդ կետերի:

Վիկտորյա Մարադուդինա՝	Էն Լուիս Բորման՝
Բաժանմունքի քարտուղարի տեղակալի պաշտոնակատար	Նախագահ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն ներկայացված բողոքներ պարունակող գանգատ

(քաղաքացիական գործով վարույթի չափազանց երկար տեւողություն)

Գանգատ թիվ **Ներկայացման ամսաթիվը**	**Դիմումատուի անունը** **Ծննդյան տարեթիվը**	**Վարույթն սկսելու ամսաթիվը**	**Վարույթն ավարտելու ամսաթիվը**	**Ընդհանուր տեւողությունը** **Ատյանների մակարդակը**	**Դիմումատուներից յուրաքանչյուրին ոչ նյութական վնասի դիմաց շնորհվող գումարը** **(եվրոյով)**[1]
54225/22 2022 թվականի նոյեմբերի 15 (7 դիմումատու)	**Արթուր ՈՍԿԱՆՅԱՆ** 1964 **Բորիս ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ** 1965 **Գեւորգ ԱՄԻՐԶԱԴՅԱՆ** 1955 **Զոյա ՀԱԿՈԲՅԱՆ** 1963	2016 թվականի հուլիսի 29	ընթացքի մեջ է	ավելի քան 7 տարի եւ 11 ամիս եւ 7 օր 3 ատյան	1,600

[1] Գումարած դիմումատուներից գանձման ենթակա ցանկացած հարկ:

Գանգատ թիվ Ներկայացման ամսաթիվը	Դիմումատուի անունը Ծննդյան տարեթիվը	Վարույթն սկսելու ամսաթիվը	Վարույթն ավարտելու ամսաթիվը	Ընդհանուր տեւողությունը Ատյանների մակարդակը	Դիմումատուներից յուրաքանչյուրին ոչ նյութական վնասի դիմաց շնորհվող գումարը (եվրոյով)[1]
	Նելլի ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ 1950 **Նարինե ՍԻՄՈՆՅԱՆ** 1981 **Իրինա ԹԱՎՐԻԶՅԱՆ** 1963				